

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. július 11.
(OR. en)

11132/1/23
REV 1

ECOFIN 658
UEM 192
SOC 484
EMPL 335
COMPET 679
ENV 758
EDUC 271
RECH 303
ENER 394
JAI 904
GENDER 135
ANTIDISCRIM 129
JEUN 173
SAN 410

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Előző dok. sz.:	11132/23
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 603 final
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Csehország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Csehország 2023. évi konvergenciaprogramját

---

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 603 final bizottsági javaslaton alapuló, a Tanács és az Európai Tanács által megtárgyalt fenti tanácsi ajánlástervezetet.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Csehország 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Csehország 2023. évi konvergenciaprogramját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

---

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

mivel:

- (1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet³, amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az eszköz), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban az eszköz hozzájárul a gazdasági és inkluzív helyreállításhoz, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások – különösen a zöld és digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságainak reziliensebbé tételét célzó reformok és beruházások – megvalósításához. Közép- és hosszú távon elősegíti az államháztartás megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés ösztönzését, továbbá hozzájárul az Unión belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához is. Az eszköz keretében nyújtott tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022. június 30-án aktualizálták az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

---

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (2) A Bizottság 2022. november 22-én elfogadta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2023. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2023. március 23-án jóváhagyta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára összpontosítanak. A Bizottság 2022. november 22-én az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2023. évi jelentést is, amelyben Csehországot azon tagállamok egyikeként azonosította, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll annak kockázata, és amelyek vonatkozásában mélyreható felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2023. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2023. május 16-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást⁴ és 2023. március 13-án az együttes foglalkoztatási jelentést.
- (3) Bár az uniós gazdaságok figyelemre méltó rezilienciát mutatnak, a geopolitikai kontextus továbbra is negatív hatást gyakorol. Miközben az Unió határozottan kiáll Ukrajna mellett, az Unió gazdaság- és szociálpolitikai menetrendje arra összpontosít, hogy rövid távon enyhítse az energiasokk által a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra egyaránt gyakorolt negatív hatásokat, valamint hogy középtávon további erőfeszítéseket tegyen a zöld és digitális átállás megvalósítása, a fenntartható és inkluzív növekedés támogatása, a makrogazdasági stabilitás megőrzése és a reziliencia fokozása érdekében. Erős hangsúlyt helyez az Unió versenyképességének és termelékenységének növelésére is.

---

⁴ A Tanács ajánlása (2023. május 16.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C 180., 2023.5.23., 1. o.).

- (4) A Bizottság 2023. február 1-jén kiadta „A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora” című (a továbbiakban: a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv) közleményt. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv célja, hogy fokozza az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparának versenyképességét, és támogassa a klímasemlegességre való gyors átállást. A terv kiegészíti az európai zöld megállapodás és a REPowerEU keretében zajló erőfeszítéseket. Célja továbbá, hogy támogatóbb környezetet nyújtson az Unió ambiciózus éghajlat-politikai céljainak eléréséhez szükséges, nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák és termékek uniós gyártási kapacitásának növeléséhez, valamint biztosítsa a releváns kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést, többek között a beszerzés diverzifikálása, a tagállamok geológiai erőforrásainak megfelelő kiaknázása és a nyersanyagok újrahasznosításának maximalizálása révén. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv négy pilléren alapul: a kiszámítható és egyszerűsített szabályozási környezet, a gyorsabb forráshoz jutás, a készségfejlesztés és az ellátási láncok rezilienciáját erősítő nyitott kereskedelem. 2023. március 16-án a Bizottság kiadott egy további közleményt „Az EU hosszú távú versenyképessége: előretétekintés a 2030 utáni időszakra” címmel, amely kilenc egymást erősítő tényezőre építve, a növekedést ösztönző szabályozási keret kialakítására irányul. A közlemény olyan szakpolitikai prioritásokat határoz meg, amelyek az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességét szolgáló szerkezeti javulás, megfelelően célzott beruházások és szabályozási intézkedések aktív biztosítására irányulnak. Az alábbi ajánlások segítséget nyújtanak az említett prioritások megvalósításához.
- (5) 2023-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlások mindegyikét vagy jelentős részét érintik. A 2019., 2020. és 2022. évi országspecifikus ajánlások ugyancsak relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében.

- (6) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ (a továbbiakban: a REPowerEU-rendelet) célja, hogy fokozatosan és gyorsan megszüntesse az Unió függőségét az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzá fog járulni az energiabiztonsághoz és az Unió energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal növelve a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. A REPowerEU-rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését, új REPowerEU-fejezettel egészítsék ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervben foglaltaknak megfelelően az említett reformok és beruházások hozzá fognak járulni az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló ipara versenyképességének fokozásához, valamint a tagállamok számára 2022-ben és adott esetben 2023-ban kiadott energiavonatkozású országspecifikus ajánlásokban foglaltak megvalósításához is. A REPowerEU-rendelet bevezeti a vissza nem térítendő pénzügyi támogatások egy új kategóriáját, amelyet a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik szerinti új, energiavonatkozású reformok és beruházások finanszírozása érdekében bocsátanak a tagállamok rendelkezésére.

---

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

- (7) A Bizottság 2023. március 8-án közleményt fogadott el, amelyben költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2024-re (a továbbiakban: a 2023. március 8-i közlemény). Ennek célja, hogy támogassa a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak kidolgozását, és ezáltal erősítse a szakpolitikai koordinációt. A Bizottság emlékeztetett arra, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezése 2023 végén deaktiválásra kerül. Szorgalmazta, hogy 2023–2024-ben a költségvetési politikák biztosítsák az adósságszint középtávú fenntarthatóságát, és fenntartható módon fokozzák a potenciális növekedést, valamint felkérte a tagállamokat, hogy a 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramjaikban határozzák meg, hogy költségvetési terveik hogyan fogják biztosítani a Szerződés által a bruttó hazai termék (GDP) 3 %-ában meghatározott referenciaérték betartását, valamint biztosítani az államadósság hiteles és folyamatos csökkentését, vagy az adósság prudens szinten tartását középtávon. A Bizottság továbbá felkérte a tagállamokat, hogy fokozatosan szüntessék meg a háztartások és vállalkozások energiaársoktól való megvédése érdekében bevezetett nemzeti költségvetési intézkedéseket, kezdve a legkevésbé célzott intézkedésekkel. Jelezte, hogy amennyiben újabb energiaár-nyomás miatt a támogatási intézkedések meghosszabbítására volna szükség, a tagállamoknak az ilyen intézkedéseket célzottabban a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra kell alkalmazniuk. A Bizottság közölte, hogy a költségvetési ajánlásokat számszerűsíteni és differenciálni fogják. Emellett – az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2022. november 9-i közleményében javasoltak szerint – a költségvetési ajánlásokat a nettó elsődleges kiadások alapján fogják megfogalmazni. A Bizottság azt ajánlotta, hogy valamennyi tagállam továbbra is védje a nemzeti finanszírozású beruházásokat, és biztosítsa az eszköz és más uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállással, valamint a rezilienciaépítéssel kapcsolatos célok fényében. A Bizottság jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján és a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat.

- (8) A Bizottság 2023. április 26-án az uniós gazdasági kormányzás szabályainak átfogó reformjára irányuló jogalkotási javaslatokat terjesztett elő. A javaslatok központi célkitűzése az államadósság fenntarthatóságának megerősítése, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása valamennyi tagállamban reformok és beruházások révén. Javaslataiban a Bizottság a nemzeti felelősségvállalás fokozására, a keret egyszerűsítésére és a középtávra fektetett nagyobb hangsúlyra törekszik, hatékony és koherensebb végrehajtással kombinálva. Az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2023. március 14-i tanácsi következtetések szerint az a cél, hogy a jogalkotási munka 2023-ban lezáruljon.
- (9) Csehország 2021. június 1-jén az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében meghatározott értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. szeptember 8-án elfogadta a Csehország helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát⁶. A részletek folyósítása a Bizottság által egy olyan határozatnak az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban történő elfogadásától függ, amely rögzíti, hogy Csehország kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés feltételezi, hogy a korábbi mérföldkövek és célok teljesítése nem fordult vissza.

---

⁶ ST 11047/2021 INIT; ST 11047/2021 ADD 1; ST 11047/2021 ADD 1 COR 1.

- (10) Csehország 2023. április 13-án benyújtotta 2023. évi nemzeti reformprogramját, 2023. április 28-án pedig 2023. évi konvergenciaprogramját, összhangban az 1466/97/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdésével. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két programot együtt értékelték. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2023. évi nemzeti reformprogram Csehországnak a helyreállítási és rezilienciaépítési terve megvalósítása terén tett előrehaladásról készített féléves jelentését is tükrözi.
- (11) A Bizottság 2023. május 24-én közzétette a Csehországra vonatkozó 2023. évi országjelentést. Ebben értékelte a Csehország által a Tanács által 2019 és 2022 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért előrehaladást, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Csehország általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívások tekintetében fennálló hiányosságokat, valamint új és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés értékelte a Csehország által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, valamint a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok végrehajtása terén elért előrehaladást, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért előrehaladást is.

(12) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Csehország vonatkozásában mélyreható felülvizsgálatot végzett, és 2023. május 24-én közzétette annak eredményeit. A Bizottság megállapította, hogy Csehországban nem áll fenn makrogazdasági egyensúlyhiány. A sebezhetőségek különösen az árversenyképességhez és a lakásárhoz kapcsolódnak, de a jövőben várhatóan korlátozottak lesznek, mivel a háztartások adósságállománya visszafogott, és az infláció várhatóan jelentősen gyorsabban lassul, mint az uniós átlag. Az energiaárak erős hatást gyakoroltak a gazdaságra az infláció gyors emelkedésén keresztül. A Covid19-világjárvány óta követett laza költségvetési irányvonal szintén hozzájárult az infláció felgyorsulásához. Míg általában véve továbbra is erőteljes árnövekedés érvényesül, az árversenyképesség az előrejelzések szerint a csökkenő energiaárak közepette részben helyreáll, és nincsenek azonnali külső fenntarthatósági kihívások. Az infláció várhatóan jelentősen gyorsabban lassul, mint az uniós átlag. Ha azonban az infláció tartósan bizonyul, ez némi kockázatot jelenthet Csehország versenyképességére nézve. A folyó fizetési mérleg közelmúltbeli romlása további szoros nyomon követést tesz szükségessé. Az elmúlt években erőteljesen nőtt a lakások iránti kereslet, amit az alacsony kamatlábak, a magas jövedelemnövekedés és a lazábbá vált makroprudenciális intézkedések váltottak ki, de a lakás kínálat nem tudott lépést tartani ezzel. A világjárvány alatt a lakásárak erőteljesebben emelkedtek, de 2022 közepén a magasabb kamatlábak és a szigorúbb hitelezési feltételek közepette mérséklődni kezdtek. Egy jelentős lakásár-korrektúra kockázata azonban alacsonynak tűnik, a háztartások adósságállománya visszafogott, és a bankszektor stabil. Mindazonáltal ha középtávon továbbra is korlátozott marad a kínálat, akkor az árak további emelkedésével kell számolni. További erőfeszítésekre van szükség az infláció megfékezésére érdekében. Az infláció gyors csökkentéséhez a kereslet növekedésének erőteljes lassulására van szükség, ami viszont kellően szigorú monetáris és költségvetési politikával érhető el.

- (13) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Csehország GDP-arányos államháztartási hiánya a 2021. évi 5,1 %-ról 2022-ben 3,6 %-ra csökkent, míg a GDP-arányos államadósság a 2021. év végi 42,0 %-ról 2022 végére 44,1 %-ra nőtt. A Bizottság 2023. május 24-én a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés megvizsgálta Csehország költségvetési helyzetét, mivel az államháztartási hiány 2022-ben meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A jelentés megállapította, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült. A 2023. március 8-i közleményével összhangban a Bizottság nem javasolta, hogy 2023 tavaszán új túlzotthiány-eljárásokat indítsanak. A Bizottság ezt követően jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat. Csehországnak ezt figyelembe kell vennie 2023. évi költségvetésének végrehajtása és 2024. évi költségvetésének elkészítése során.
- (14) Az államháztartási egyenlegre hatást gyakoroltak az energiaár-emelkedés gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése céljából hozott költségvetési politikai intézkedések. 2022-ben az ilyen költségvetési politikai bevételecsökkentő intézkedések közé tartozott a benzin és a dízel jövedéki adójának csökkentése, a vállalkozások útdíjának eltörlése és a végfelhasználók által fizetett, megújuló energiaforrásokra kivetett pótdíj csökkentése, míg az ilyen költségvetési politikai kiadásnövelő intézkedések közé tartozott az energiaszámlákhoz való átalányösszegű hozzájárulás (a „megtakarítási tarifa”), a magas energiaárak által érintett ipari vállalkozások támogatása és a gyermekek után járó egyszeri támogatás. A Bizottság becslése szerint az említett intézkedések nettó költségvetési költsége 2022-ben a GDP 0,7 %-ára tehető. Az államháztartási egyenlegre ugyancsak hatást gyakorolt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségvetési költsége, amely 2022-ben a GDP 0,3 %-ára becsülhető. Ugyanakkor a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések becsült költsége a 2021. évi 2,0 %-ról 2022-ben a GDP 0,1 %-ára csökkent.
- (15) A Tanács 2021. június 18-án azt ajánlotta⁷, hogy Csehország 2022-ben – többek között az eszköz által biztosított költségvetési impulzusra támaszkodva – tartsa fenn a támogató költségvetési irányvonalat, és tartsa fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét.

---

⁷ A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Csehország 2021. évi konvergenciaprogramját (HL C 304., 2021.7.29., 10. o.).

- (16) A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal⁸ a Tanács ajánlásával összhangban 2022-ben nagyjából semleges volt, és a GDP $-0,1$ %-ának felelt meg. Csehország – a Tanács ajánlásának megfelelően – továbbra is támogatta a helyreállítást, többek között az eszközből finanszírozott beruházások révén. Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2022-ben a GDP $1,1$ %-át tették ki (2021-ben a GDP $1,1$ %-át). A nemzeti finanszírozású beruházások semleges módon járultak hozzá a költségvetési irányvonalhoz⁹. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások növekedése $0,3$ százalékpontos restriktív hozzájárulást biztosított a költségvetési irányvonal számára. Csehország tehát kellő mértékben korlátozta a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését. Csehország tehát a Tanács ajánlásával összhangban fenntartotta a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét.
- (17) A 2023. évi konvergenciaprogram költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv összhangban van a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzésével. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2023-ban $0,1$ %-kal és 2024-ben $3,0$ %-kal nő. Összehasonlításképpen: a Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése 2023-ban hasonló, $0,2$ %-os, 2024-ben pedig $2,6$ %-os reál-GDP-növekedéssel számol.

---

⁸ A költségvetési irányvonal – a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, de – az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások figyelembevételével számított elsődleges kiadások (diszkrecionális bevételi intézkedések nélküli) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető. További részletekért lásd a költségvetési statisztikai táblázatokban szereplő 1. keretben foglaltakat.

⁹ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások GDP-arányosan $0,4$ százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítottak, amely mögött részben a 2018–2022-es időszakban nyújtott egyetemes postai szolgáltatásokért a Cseh Posta részére teljesített kifizetések álltak.

(18) A 2023. évi konvergenciaprogramjában a kormány arra számít, hogy az államháztartási hiány 2023-ban a GDP 3,5 %-ára fog csökkenni. A 2023-as marginális csökkenés főként a magasabb kiadásokat, például az energiatámogatási intézkedésekhez kapcsolódó támogatásokat vagy a magasabb bruttó állóeszköz-felhalmozást tükrözi, amelyeket ellensúlyoz az egyéb kiadási tételek alacsonyabb növekedése és az uniós alapokból származó bevételek növekedése. A 2023. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság a 2022 végi 44,1 %-ról 2023 végére várhatóan 43,5 %-ra mérséklődik. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 3,6 %-ának megfelelő költségvetési hiányt prognosztizál. Ez összhangban van a 2023. évi konvergenciaprogramban prognosztizált hiánnyal. A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése alacsonyabb, 42,9 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2023 végére. A különbség az előre vetített magasabb nominális GDP-növekedésnek tudható be.

(19) A 2023. évi államháztartási egyenleget várhatóan továbbra is befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése céljából hozott intézkedések. Ezek 2022 óta meghosszabbított intézkedések (különösen: a végfelhasználók által fizetett, megújuló energiaforrásokra kivetett pótdíjnak és a dízelüzemanyagok jövedéki adójának a csökkentése), valamint olyan új intézkedések, mint például a villamos energia és a gáz árának maximálása és a fűtési ágazatban nyújtott támogatás. Ezen intézkedések költségét részben ellensúlyozzák az energiaszolgáltatók extraprofitjára kivetett adók, nevezetesen a villamosenergia-termelők által egy bizonyos árszint felett keletkezett bevételeik után fizetett adó, valamint a villamosenergia- és gáztermeléssel és -kereskedelemmel, a fosszilis energiahordozók kitermelésével, az üzemanyagokkal és a petrokémiai termékekkel foglalkozó vállalatok extraprofitadója. Az említett bevételeket figyelembe véve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint a támogatási intézkedések nettó költségvetési költsége 2023-ban a GDP 1,3 %-ának felel meg¹⁰. Úgy tűnik, hogy a 2023-as intézkedések legtöbbször nem irányul célzottan a legkiszolgáltatottabb helyzetű háztartásokra vagy vállalkozásokra, és nem teljes mértékben őrzi meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést. Ebből adódóan a Tanács 2022. július 12-i ajánlásának¹¹ való megfelelés értékelése során figyelembe veendő célzott támogatási intézkedések összegét a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 0,1 %-ára becsüli (szemben a 2022. évi 0,2 %-kal). A lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségvetési költsége az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,1 százalékponttal csökken 2022-höz képest.

---

¹⁰ Az adatok az említett intézkedések éves költségvetési terhének szintjét mutatják, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

¹¹ A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Csehország 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Csehország 2022. évi konvergenciaprogramját (HL C 334., 2022.9.1., 19. o.).

- (20) 2022. július 12-i ajánlásában a Tanács azt ajánlotta, hogy Csehország 2023-ban hozzon intézkedést annak biztosítására, hogy a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal¹², figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknak nyújtott ideiglenes és célzott támogatás folytatását. Csehországnak készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Csehországnak azt is ajánlották, hogy fokozza a zöld és digitális átállásra, valamint – a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével – az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az eszköz és más uniós alapok felhasználásával.
- (21) A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal restriktív lesz (a GDP +1,4 %-a), magas inflációs környezetben. 2022-ben a költségvetési irányvonal nagyjából semleges volt (a GDP –0,1 %-a). A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023-as növekedése az előrejelzések szerint a GDP 1,2 %-ának megfelelő restriktív hozzájárulást biztosít a költségvetési irányvonal számára. Ez magában foglalja azt, hogy az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartások és vállalkozások részére nyújtott célzott támogatási intézkedések költsége a GDP 0,1 %-ával csökkent. Figyelembe vették továbbá, hogy a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségei csökkennek (a GDP 0,1 %-ával). Összességében a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások előre jelzett növekedése összhangban van a Tanács 2022. július 12-i ajánlásával. Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2023-ban várhatóan a GDP 1,6 %-át teszik ki, míg a nemzeti finanszírozású beruházások az előrejelzések szerint 0,5 százalékpontos restriktív hozzájárulást biztosítanak a költségvetési irányvonal számára¹³. Ezért Csehország addicionális beruházásokat tervez finanszírozni az eszközből és más uniós alapokból, és az előrejelzések szerint nem tartja fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Csehország a zöld és digitális átállásra és az energiabiztonságra, például a középületek energiahatékonyságának javítására, valamint a vasúti infrastruktúrára és a digitális szolgáltatásokra irányuló közberuházásokat tervez finanszírozni, részben az eszközből és más uniós alapokból.

---

¹² A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése alapján Csehország esetében a potenciális kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 13,3 %-ra tehető.

¹³ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan 0,1 százalékpontos restriktív hozzájárulást biztosítanak.

- (22) A 2023. évi konvergenciaprogram szerint az államháztartási hiány 2024-ben várhatóan a GDP 2,9 %-ára csökken. A 2024-es csökkenés főként az energiatámogatási intézkedések fokozatos megszüntetését tükrözi, ami a támogatások csökkenését és a szociális ellátásoknak a nominális GDP növekedéséhez képest alacsonyabb növekedését eredményezi. A 2023. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság 2024 végén várhatóan 44,0 %-ra nő. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a GDP 3,0 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít 2024-ben. Ez nagyjából összhangban van a 2023. évi konvergenciaprogramban prognosztizált hiánnyal. A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése alacsonyabb, 43,1 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2024 végére.
- (23) A 2023. évi konvergenciaprogram az energiatámogatási intézkedések zömének fokozatos megszüntetését irányozza elő 2024-ben. A Bizottság jelenlegi feltételezései szerint az energiatámogatási intézkedések nettó költsége 2024-ben a GDP 0,0 %-a lesz, szemben a GDP 1,3 %-ával 2023-ban. Az említett becslések azon a feltételezésen alapulnak, hogy az energiaárak nem fognak újból emelkedni.

- (24) Az 1466/97/EK rendelet értelmében a középtávú költségvetési célkitűzés teljesítése érdekében megfelelő éves javulást kell elérni a strukturális költségvetési egyenlegre vonatkozóan, a GDP 0,5 %-át véve viszonyítási alapul¹⁴. Figyelembe véve a költségvetés fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat, és azt, hogy a hiányt a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, a Bizottság szerint helyénvaló volna 2024-re legalább a GDP 0,5 %-ának megfelelő mértékben javítani a strukturális egyenleget. Egy ilyen javulás biztosítása érdekében – és a Bizottság módszertanával összhangban – a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások¹⁵ növekedése 2024-ben nem haladhatja meg a 6,0 %-ot, amint azt ezen ajánlás is tükrözi. Ez szintén hozzá fog járulni a maginfláció csökkentéséhez, amely jelenleg jóval meghaladja az uniós átlagot, és amennyiben tartós marad, ronthatja a versenyképességet. Ugyanakkor a fennmaradó (a Bizottság jelenlegi becslése szerint 2023-ban a GDP 1,3 %-ának megfelelő) energiatámogatási intézkedéseket fokozatosan meg kell szüntetni – ha azt az energiapiaci fejlemények lehetővé teszik, a legkevesbé célzott intézkedésekkel kezdve –, és az ebből eredő megtakarításokat a költségvetési hiány csökkentésére kell felhasználni. A Bizottság becslései szerint ez a nettó elsődleges kiadásoknak a 2024-re ajánlott maximális növekedési mértéknél kisebb mértékű növekedéséhez vezetne.
- (25) A Bizottság 2023. tavaszi előrejelzése szerint a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások változatlan szakpolitikák mellett 2024-ben 3,0 %-kal fognak emelkedni, amely nem éri el az ajánlott növekedési mértéket.
- (26) A 2023. évi konvergenciaprogram szerint az állami beruházások GDP-arányosan a 2023. évi 4,9 %-ról 4,4 %-ra csökkennek 2024-ben. Az alacsonyabb beruházási szint az alacsonyabb nemzeti finanszírozású beruházásokat és az Unió által – az eszközön kívül – finanszírozott alacsonyabb beruházásokat tükrözi.

---

¹⁴ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikke szintén a GDP több mint 0,5 %-át kitevő kiigazítást ír elő azon tagállamok számára, amelyek a GDP 60 %-a feletti adósságszinttel vagy kifejezett adósságfenntarthatósági kockázattal rendelkeznek.

¹⁵ A nettó elsődleges kiadások a diszkrecionális bevételi intézkedésektől megtisztított, a kamatkidadásokat és a konjunkturális munkanélküliségi kiadásokat figyelmen kívül hagyva számított, nemzeti finanszírozású kiadásokat jelentik.

- (27) A 2023. évi konvergenciaprogram felvázolja a 2026-ig tartó középtávú költségvetési pályát. A 2023. évi konvergenciaprogram szerint az államháztartási hiány várhatóan fokozatosan csökken a GDP 2,4 %-ára 2025-ben, 2026-ra pedig 2,2 %-ára. Ezért az államháztartási hiány a tervek szerint 2024-ben a GDP 3 %-a alá csökken. A 2023. évi konvergenciaprogram szerint a GDP-arányos államadósság a 2024 végi 44,0 %-ról 2026 végére várhatóan 45,0 %-ra nő.
- (28) Csehország közép- és hosszú távon költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül. Az elmúlt három évben hozott, tartós hatású költségvetési intézkedések sorozata – többek között a személyijövedelemadó-alap csökkentése és a társadalombiztosítási kiadásoknak a jogszabályban előírt minimumot meghaladó, több alkalommal végrehajtott indexálása – a strukturális egyenleg romlásához vezetett. A népesség elöregedése okozta költségek növekedése miatt közép- és hosszú távon további nyomás nehezedik a költségvetés fenntarthatóságára. Az időskori függőségi ráta¹⁶ előre vetített megkétszereződése és a nyugdíjkorhatár 2030 utáni maximálása következtében a nyugdíjkiadások 2030 és 2050 között várhatóan a GDP 8,8 %-áról 11,4 %-ára növekednek. Emellett az előrejelzések szerint az egészségügyi ellátásra és a tartós ápolásra-gondozásra fordított közkiadások 2070-re GDP-arányosan 0,9 százalékponttal, illetve 1,7 százalékponttal emelkednek a népesség elöregedése miatt. A költségvetés hosszú távú fenntarthatóságának kezelésére irányuló lehetséges intézkedések közé tartozik a nyugdíjkorhatár kiigazítása a várható élettartam növekedésével összhangban, az idősebbek aktivitási rátájának ösztönzőkkel való növelése és a korai nyugdíjba vonulás korlátozása, a nyugdíjindexálási ráták kiigazítása és a munkaerő-kínálat növelése annak érdekében, hogy a nyugdíjrendszer számára magasabb bevételeket biztosítsanak.

---

¹⁶ A Bizottság által 2021 májusában kiadott, az idősödésről szóló 2021. évi jelentés szerint.

- (29) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Csehország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtása folyamatban van, azonban fennáll a késedelem kockázata. Csehország a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel összefüggésben 37 mérföldkőhöz és célhoz kapcsolódóan egy kifizetési kérelmet nyújtott be, és ennek nyomán összesen 928 millió EUR folyósítására került sor. A terv időben történő végrehajtásának biztosítása érdekében tovább kell javítani a közigazgatási kapacitást, és meg kell határozni a kulcsfontosságú reformok és beruházások fontossági sorrendjét. A tervet 2023-ban várhatóan felülvizsgálják és kiegészítik majd, egyrészt az új REPowerEU-fejezet beillesztése, másrészt pedig a vissza nem térítendő támogatások növekedésének figyelembevétele érdekében. Az (EU) 2021/241 rendelet 14. cikkének (6) bekezdésével összhangban Csehország 2023. március 30-án kifejezte azon szándékát, hogy 11 milliárd EUR összegig terjedő további, hitel formájában nyújtott támogatást igényeljen az eszköz keretében. Az új REPowerEU-fejezetnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervbe való gyors beillesztése lehetővé fogja tenni további reformok és beruházások finanszírozását, támogatva Csehország stratégiai célkitűzéseit az energetika és a zöld átállás területén. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv, valamint az említett terven túlmutató egyéb gazdasági és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtása szempontjából továbbra is fontos a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek és más releváns érdekelt felek szisztematikus és hatékony bevonása az átfogó szakpolitikai menetrend iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.
- (30) A Bizottság 2022-ben Csehország valamennyi kohéziós politikai programozási dokumentumát jóváhagyta. A kohéziós politikai programoknak a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel komplementer módon és azzal szinergiában történő gyors végrehajtása kulcsfontosságú a zöld és digitális átállás megvalósításához, a gazdasági és társadalmi reziliencia növeléséhez, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztéshez Csehországban.
- (31) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és a kohéziós politikai programok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon felül Csehország további kihívásokkal szembesül a lakhatás, az energiapolitika és a zöld átállás terén.

(32) A lakhatás megfizethetősége tekintetében Csehország az elmúlt öt évben a leggyengébbek között teljesített az Unióban, és a régiók között jelentős különbségek vannak. A lakásárak erőteljes növekedése megnehezítette a közepes jövedelmű csoportok számára az ingatlanvásárlást. Ez növelte a bérelt ingatlanok iránti keresletet, ami rontotta azok megfizethetőségét. Emellett a szűkös szociálislakás-állomány nem képes kielégíteni az összes alacsony jövedelmű és kiszolgáltatott helyzetű háztartás által támasztott keresletet (2020-ban a teljes lakásállomány 0,4 %-át tette ki, szemben a 7–8 %-os uniós átlaggal¹⁷), és a meglévő lakhatási támogatásokat nem használják ki kellő mértékben, részben az adminisztratív teher, a megbélyegzés és az ismeretek hiánya miatt. Ennek eredményeként az elmúlt években nőtt a lakhatási nehézséggel bíró családok száma, ami az állami költségvetés és az egészségügyi rendszer költségeinek növekedését vonja maga után. A Covid19-világjárvány és az ukrajnai háború elől menekülők beáramlása tovább súlyosbította ezeket a már meglévő kihívásokat. A kohéziós politika keretében nyújtott finanszírozás továbbra is fontos forrása a szociális lakhatással kapcsolatos kísérleti projekteknek és beruházások finanszírozásának, hozzájárulva ezáltal a szociális védelemhez és a társadalmi befogadáshoz. A helyzet jelentős javításához azonban más finanszírozási forrásokra is szükség van. Csehország nem rendelkezik a szociális lakhatásra vonatkozó jogszabályokkal és átfogó kerettel, ami megnehezíti a szétagolt lakhatási szakpolitikák összehangolását és a nemzeti és regionális szervek felelősségi köreinek meghatározását. A nemzeti forrásokból származó stabil és fenntartható finanszírozás a bérlakásokra vagy szövetkezeti lakásokra vonatkozó ösztönzők elfogadásával együtt hozzájárulna a megfizethető lakások kínálatának növekedéséhez, valamint biztosítaná az ilyen erőfeszítések folytonosságát és bővítését. A hatékony koordináció döntő fontosságú lenne a lakáskínálat növelése, a meglévő lakások újjáépítése és felújítása, valamint az üres lakások hasznosítása szempontjából.

---

¹⁷ Affordable Housing Database of the Organisation for Economic Co-operation and Development (a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) megfizethető lakhatási adatbázisa), <http://oe.cd/ahd>.

- (33) Az Ukrajna elleni orosz invázió kezdete óta Csehország a gázellátása diverzifikálásával reagált arra, hogy nagymértékben függ az Oroszországból származó fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Példaként Csehország az orosz gázellátástól való teljes függést felváltotta diverzifikált, elsősorban Norvégiából származó gázellátással és cseppfolyósított földgáz (LNG) behozatalával. Az országban azonban nem csökkent a fosszilis tüzelőanyagok fogyasztása, így az ország továbbra is ki van téve az ellátási zavarok és a hirtelen áremelkedések magas kockázatának, amelyek jelentős negatív hatást gyakorolnak a háztartásokra és az iparra. Csehország földgázfogyasztása a 2022 augusztusa és 2023 márciusa közötti időszakban – a 15 %-os csökkentési célt meghaladva – 17 %-kal csökkent a megelőző öt év azonos időszakának átlagos gázfogyasztásához képest. Csehország az (EU) 2022/1369 tanácsi rendelettel¹⁸ összhangban folytathatná a gázkereslet 2024. március 31-ig történő ideiglenes csökkentésére irányuló erőfeszítéseit.
- (34) A megújuló energiaforrások csehországi bevezetését főként a szabályozási korlátozások, az engedélyezési eljárások és a korlátozott elosztóhálózati kapacitás akadályozták. Csehország számos szabályozási kihívás kezelése terén előrelépést tett, például eltörölte a villamosenergia-termelési engedélyt és (50 kWp-ig) a kisebb fotovoltaikus rendszerek építési engedélyét, valamint a telepítést megkönnyítő szabályozási változtatásokat vezetett be. Ugyanakkor további erőfeszítésekre van szükség az energiaközösségek és a megújuló energiaforrások termelő-fogyasztói szerepvállalásának növelése, a megújuló energiaforrások számára egyablakos ügyintézési rendszer bevezetése, valamint a megújuló energiaforrások elterjedését elősegítő, azok hasznosítására alkalmas célterületek bevezetése érdekében, ösztönözve a hálózatbővítést, a villamosenergia-rendszer rugalmasságát (például keresletoldali válasz vagy tárolás révén), a kis rendszerek telepítését és az intelligens fogyasztásmérést. A hálózatokat érintő szabályozási reformokat a hálózati kapacitás bővítésére, a rugalmasság ösztönzésére és a megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló beruházásoknak kell kísérniük. Emellett Csehország stabil ipari potenciállal rendelkezik a zöld technológiák gyártása terén, és felgyorsíthatná az éghajlatbarát és dekarbonizációs megoldások fejlesztésére és bővítésére irányuló beruházásokat annak érdekében, hogy 2050-re elérje a nulla nettó kibocsátást.

---

¹⁸ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

- (35) Az Ukrajna elleni orosz agresszív háború következtében megugró energiaárak rávilágítottak arra, hogy javítani kell a cseh épületállomány energiahatékonyságát és kezelni kell az energiaszegénységet. Csehország lakóépületekkel kapcsolatos programok indításával, valamint az idősek és az alacsony jövedelmű háztartások megsegítésével reagált. Ugyanakkor több erőfeszítésre van szükség ahhoz, hogy az energiahatékonyság a hozzáférhetőbbé tétel révén javuljon. Ez úgy érhető el, ha adminisztratív szempontból megkönnyítik a támogatásokhoz való hozzáférést mind a háztartások, mind az ipar számára, többek között a hatóságoknál a kapacitás és a készségek fejlesztése révén. Tájékoztató kampányokra és az egész országra kiterjedő célzott tanácsadási szolgáltatásokra is szükség van annak biztosítása érdekében, hogy a lakosság tisztában legyen az energiafogyasztás csökkentésének szükségességével és előnyeivel, valamint azért, hogy az egyének és az ipari szereplők könnyen hozzáférhessenek a támogatásokhoz. Emellett Csehországnak fel kell gyorsítania az épületfelújításhoz szükséges készségekkel jelenleg nem rendelkező munkavállalók továbbképzését és átképzését.
- (36) Csehország fosszilis tüzelőanyagoknak való kitettsége a kibocsátásmentes vasútra és a kibocsátásmentes mobilitás egyéb formáira való átállással is csökkenthető. A kibocsátásmentes járművek bevezetése és a jövőbe tekintő, nagy kapacitású töltő- és hidrogéntöltő infrastruktúra kiépítése azonban nem halad. Ami a szabályozási oldalt illeti, a tiszta mobilitásra vonatkozó nemzeti cselekvési terv felülvizsgálatának és a kapcsolódó szabályozási változtatásoknak kiindulópontként kell szolgálniuk a kibocsátásmentes mobilitásra való átállás feltételeinek megteremtéséhez és az átállás előtt álló akadályok felszámolásához.

- (37) A zöld átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban és szakmákban – ideértve a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák gyártását, bevezetését és karbantartását – jelentkező munkaerő- és szakemberhiány szűk keresztmetszeteket hoz létre a klímasemleges gazdaságra való átállás terén. A szakemberhiány csökkentéséhez, valamint a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-átcsoportosítás előmozdításához elengedhetetlenek a változó munkaerőpiaci igényekhez igazodó, magas színvonalú oktatási és képzési rendszerek, valamint a célzott továbbképzési és átképzési intézkedések. A kiaknázatlan munkaerő-kínálat hasznosítása érdekében az említett intézkedéseknek hozzáférhetőnek kell lenniük, különösen a zöld átállás által leginkább érintett személyek számára, illetve ágazatokban és régiókban. 2022-ben Csehországban munkaerőhiányról számoltak be hét olyan foglalkozás esetében, amelyek a zöld átálláshoz kapcsolódó speciális készségeket igényelnek (például vízvezeték-szerelők, csőszerelők, villanyszerelők és elektroműszerészek)¹⁹.
- (38) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi konvergenciaprogramot, és véleményét²⁰ az 1. ajánlás tükrözi,

---

¹⁹ A foglalkoztatási szolgálatok európai hálózatának (EURES) a 2022. évi munkaerőhiányról és -többletről szóló – az Európai Munkaügyi Hatóság által elkészített – jelentése, azaz az EURES nemzeti koordinációs irodái által benyújtott adatok alapján. A készségekre és ismeretekre vonatkozó követelmények a zöld átálláshoz szükséges készségekre vonatkozó, a készségek, kompetenciák, képesítések és foglalkozások európai osztályozásán (ESCO) alapulnak. A példák elemzése az érintett ágazatok zöld átállásához szükséges, ESCO szerinti készségek részaránya szerint történt. Az adatok az egyes országok között nem összehasonlíthatók, és az ágazatok széles körét lefedik.

²⁰ Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 9. cikkének (2) bekezdése szerinti vélemény.

AJÁNLJA, hogy Csehország 2023-ban és 2024-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023-ban és 2024-ben a lehető leghamarabb szüntesse meg a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és a kapcsolódó megtakarításokat fordítsa a költségvetési hiány csökkentésére. Amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése új vagy meghosszabbított támogatási intézkedéseket tenne szükségessé, biztosítsa, hogy az ilyen támogatási intézkedések célzottan a kiszolgáltatott helyzetű háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, és költségvetési szempontból megfizethetők legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket.

Biztosítson prudens költségvetési politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 6,0 %-ra²¹ korlátozza.

Tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az eszközből származó vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása érdekében.

A prudens középtávú költségvetési pozíció elérése érdekében a 2024 utáni időszakban is folytasson a fokozatos és fenntartható konszolidációra irányuló középtávú költségvetési stratégiát, a magasabb fenntartható növekedést elősegítő beruházásokkal és reformokkal kombinálva.

Hozzon intézkedéseket az államháztartás hosszú távú költségvetési fenntarthatóságának biztosítására, beleértve a nyugdíjrendszer fenntarthatóságát is.

2. Gyorsítsa fel helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtását többek között megfelelő közigazgatási kapacitás biztosítása révén, és gyorsan véglegesítse a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló kiegészítést, annak végrehajtása mielőbbi megkezdése céljából. Folytassa a kohéziós politikai programok gyors végrehajtását, biztosítva a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel való szoros kiegészítő jelleget és szinergiát.
3. Erősítse meg a szociális és megfizethető lakhatás biztosítását, többek között konkrét jogszabályi keret elfogadása, a különböző állami szervek közötti koordináció javítása, valamint új lakások építésének és a meglévők felújításának ösztönzése révén.

---

²¹ Ez az összeg a becslések szerint 2024 tekintetében a strukturális költségvetési egyenleg legalább 0,5 %-os GDP-arányos éves javulásának felel meg, a (24) preambulumbekzdésben ismertettek szerint.

4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget. Növelje a megújuló energiaforrások alkalmazását a villamosenergia-hálózatokba történő további beruházásokkal és a megújulóenergia-kapacitás közvetlen kiépítésével. Egyszerűsítse a megújuló energiaforrásokra vonatkozó engedélyezési eljárásokat, és tegye alkalmassá a hálózatot a megújuló energiaforrásokhoz való hozzáférés biztosítására további reformok, a megújuló energiaforrásokból folytatott kis volumenű energiatermelésre vonatkozó korlátozások megszüntetése és egy egyablakos ügyintézési rendszer létrehozása, a hálózat rugalmasságának fokozása és az energiaközösségek számára kedvező feltételek megteremtése révén. Növelje a távfűtési rendszerek és az épületállomány energiahatékonyságát azáltal, hogy ösztönzi a mélyfelújításokat és a megújuló hőforrásokat, adminisztratív szempontból megkönnyíti a támogatásokhoz való hozzáférést mind a háztartások, mind az ipar számára, és növeli a hatóságok kapacitását és javítja készségeiket. Mozdítsa elő a kibocsátásmentes járművek elterjedését, és növelje a nagy kapacitású töltő- és hidrogéntöltő infrastruktúra rendelkezésre állását olyan új reformok révén, amelyek megteremtik a járművek bevezetéséhez és az infrastruktúra kiépítéséhez szükséges feltételeket, és megszüntetik az előttük álló akadályokat. Fokozza a zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák biztosítására és megszerzésére irányuló szakpolitikai erőfeszítéseket.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök